

kunne ogsaa tage den yngre Middelalder, da Væltropper dominerede over hele Mitteleuropa, saaledes under 30-Aarskrigen, og var en Skræk og Forbandelse for hele Befolkningen; det er en Tidperiode, som de Herrer kjende, som have læst deres Schiller, de erindre sikkert fra Wallensteins Lager, hvorledes en Kyrdser udtaler sig hele Tiden om Pakket dernede, som han fra sin Hest ser ned paa. Vi kunne ogsaa gaa til det sidste Aarhundrede, hvor en bekjendt fransk General ved Navn Bonaparte kom hjem fra Ægypten og bebreidede Regjeringen og Repræsentationen, at al det Gode, han havde præsteret, og Resultaterne af de Seire, han havde vundet, var borte, og det lykkelige Land, som han havde forladt, laa ødelagt hen, og en skøn Dag sendte han Regjeringen og Repræsentationen væk og tog det Hele. Det var Militarisme, men jeg tror ikke man vil sige, at det er det, vi have her (Modsigelse). Naa, man tænker maaste paa de nyere Former af Militarisme, som f. Ex. i Preussien og de store Militærstater. Dersom de Herrer have været der, ville de have set, hvor stor Forskjel der er paa Forholdene der og her, hvor der er Steder, hvor man en halv Menneftaalder igjennem ikke har set en Soldat. Dersom de Herrer ville tage Forholdene i Berlin, saa ville de se en enorm Forskjel. Seg kan henvise dem til en Bog, som er udkommen af en Forfatter, som en stor Del af de Herrer respektere som Autoritet, det er „Berlin som tydsk Rigs-hovedstad“ af Dr. Georg Brandes. Han giver der en Skildring af den tydsk Hovedstad, og hvor han taler om Militærlivet, beskriver han de Militæres overlegne Optræden, deres Raftchovmod og privilegerede Samfundstillig, som er overvældende paa alle Omraader. Til Sammenligning siger han om vore Officierer, at de se ud som beskedne, lidt forsultne Embedsmænd. Tyder det paa Militarisme? Seg synes nu, at „forsultne“ er lidt for stærk; Brødet faae vi dog, men vor Optræden er beskedne og tarvelig over for Andre, og at den ikke er militærisk, er der ikke Tvivl om. Det forekommer mig derfor, at man ikke skal tale saa meget om Militarismen; man kan være vis paa, at kommer Militarismen her, kommer den først som en Reaktion under Forhold, som vi maa bede os bevarede for, saa kommer den først, naar der ved dette evige Krav paa Selvsyre er bragt Lovløshed tilveie, og der er bleven vendt op ned paa Alting. Saa kommer Militarismen som den kom i Frankrig i 1799 un-

der Napoleon som en Opposition mod den uduelige Regjering, der ødelagde Landet, eller ogsaa som den kom i den romerske Tid; men det ville vi dog ikke haabe. Seg synes ikke, man skal tale meget om Militarisme, som Forholdene ere nu her. — Man har ogsaa stillet Militarismen i Modstætning til Landets Forsvar. Man har sagt, at Militarismen er en Ting, Landets Forsvar en anden Ting. Militarismen forholder sig til Landets Forsvar som en raadde Alerus til Religionen, tror jeg, det er man siger. Man siger, at her er fuldt op af Militarisme, men jeg tror, at man gjør Hæren stor Uret. Det, vi ville, er ikke Andet, end at vi ville forsvare vort Fædreland. Man vil gjerne have Forholdene ordnede saaledes, at man ikke, naar man en Gang kommer ud og skal slaas med Tjenden, maa ønske, at den første Ragle maa ramme En, fordi man veed, at det Hele ikke kan blive til Andet end en Skandale. Endvidere har man overset en Ting, naar man sætter Militarismen i Forbindelse med Fæstninger, og det er, at, hvor der er Militarisme eller en kraftig militær Organisation som i Preussien, er Militarismen ikke knyttet til Fæstninger, men til den Del af Hæren, der som Felthær skal operere i aaben Mark, den Hær, som skal angribe. Det er den, der gaar ud og kommer hjem med Laurbær, men de, som sidde bag Boldene og kun skulle afværge et Angreb, saaledes som vi her hjemme, der kun vil forsvare os, repræsentere ikke Militarismen. Hvis man tror paa Militarisme her i Landet, forekommer det mig, at det foredrag, vi hørte for faa Dage siden af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Hordum) kunde oplyse om, at i alt Fald han ikke troede paa Militarisme her hjemme. Thi i saa Fald vilde han ikke have fortalt os, at vore Soldater vare af en saadan Vækkelse, at man kunde vente, at de vilde vende Bajonetterne imod Officiererne, hvis det Mindste kom paa. Tyder det paa militærisk Tilstande? Seg tror, at det ærede Medlem tog fuldstændig fejl, jeg tror, at det ærede Medlem, som kom med det, havde overset det gamle Ordsprog, som vel nok kan nævnes her paa Thy: Bange machen, gilt nicht — ja, det Samme kan vel siges paa dansk; der vilde man vil sige saadan Noget som: Store Ord og fedt Flæsk, jeg veed ikke, om de Herrer kjende det? Det er tydeligt, at man har villet stræmme. Seg skal dertil bemærke, at det Ordsprog, jeg nævnte, er almenlydbigt, det er Noget, man har godt af at tage Vare paa. Specielt gjælder det i dette